

expulsi, statim pene inaniri illam partem intra digitos & cor, sanguine exhausto à cordis pulsi, simul cor albidiori multo colore esse, etiam in dilatatione sua, & ob defectum sanguinis minus esse & languidius tandem pulsare, sic ut emori denique videatur. Contra statim soluta a vena, color & magnitudo redeunt cordi; postea si relinquantur venam, & arterias similiter per aliquam distantiam à corde ligaueris, vel compresseris, videbis contra illas turgere, in parte comprehensa vehementer, & cor ultra modum distendi purpureum colorem contrahere usque ad liuorem & tandem opprimi sanguine, sic ut suffocatum iri credas: soluto vero vinculo rursus ad naturalem constitutionem in colore magnitudine pulsi redire.

Ecce iam, duo sunt genera mortis, extinctio ob defectum & suffocatio ob copiam, hic ad oculos utriusque exemplum habere licet, & dictam veritatem autopsia in corde confirmare.

CAPUT XI.

Secundum suppositum confirmatur.

Secundum confirmandum à nobis, quo clarius intuentibus appareat, annotanda sunt experimenta quædam, ex quibus patet sanguinem in quodcunque membrum per arterias ingredi, & per venas remeare, & arterias vasa esse differentia sanguinem à corde, & venas vasa, & vias esse regrediendi sanguinis ad cor ipsum. Et quod in membris, & extremitatibus sanguis vel per Anastomosis immediate, vel mediate per carnis porositates, vel utroque modo transire ab arteriis in venas, sicut ante in corde & thorace è venis in arterias: unde in circuitu moueri illinc huc, & hinc, illuc, è centro in extrema scilicet, & ab extremis rursus ad centrum manifestum fiat.

Postea quin etiam computatione facta similiter, manifestum ibidem erit, de copia, quæ neque ab assumptis possit suppeditari, neque ad nutritionem necessario requiratur.

Simul etiam de ligaturis manifestum erit, & quare ligaturæ attrahant, & quod neque calore, neque dolore, neque vi vacui, neque vlla ante hac cognita causa, & similiter ligaturæ quam commoditatem & usum asferre possint in medicina, & quomodo hæmorrhagiam supprimant, & prouocant, & qua de causa gangrenæ & mortificationes membrorum

brorum inducunt, & sic in castratione animalium quorundam, & tumorum carnosorum & verrucarum exemptione vsui sunt.

Enim vero, quod nemo harum omnium causas & rationes recte affectus sit, hinc factum est, ut omnes fere, ex antiquorum sententia, in morbis curandis, proponant, & consulant, ligaturas, pauci vero, rectæ earum administratione, curationibus suis aliquid adiumenti afferant.

Ligatura alia stricta est, alia mediocris.

Strictam ligaturam dico, cum ita arcte vndique constrictum membrum sit fascia, vel laqueo, ut ultra ipsam ligaturam nullibi arterias pulsare percipiatur, tali vtimur in membrorum excisione fluxui sanguinis prospicientes; & tali etiam vtuntur in castratione animalium, & tumorum ablatione, qua ligatura affluxu alimenti, & caloris omnino intercepto, tabescere, & emori testiculos, atque ingentes sarcofes, & post ea decidere, videmus.

Mediocre vero dico ligaturam, quæ vndique membrum comprimit, sed citra dolorem, & sic, ut ultra ligaturam aliquantulum arteriæ pulsare sinat, qualis, attractione, & in sanguinis missione vsui est, nam licet supra cubitum fiat ligatura, tamen arterias in carpo aliquantulum pulsare tactu percipias, si recte in phlebotomia fiat ligatura.

Iam experimentum fiat in brachio hominis, vel adhibita fascia quali in sanguinis missione vtuntur; vel ipsius manus fortiore comprehensione, quod quidem commodius fit in macilento corpore, & cui venæ sint ampliores, & quando (calefacto corpore) calent extrema, & maior quantitas sanguinis in extremitatibus fuerit, & pulsus vehementior: omnia enim ibi euidentiora apparebunt.

Facta itaque stricta ligatura quam arcte fieri potest ut quis eum ferat constringendo, obseruare licet primum. Quod ultra ligaturam videlicet versus manum, non pulsabit in carpo vel vsquam arteria. Deinde, immediate supra ligaturam incipit arteria, altius suam Diastolem habere, & magis, & altius, & vehementius pulsare, & prope ipsam ligaturam, est quodam intumescit, ac si fluxum interceptum, & transitum inhibere perumpere, & referare conaretur: magisque arteria, quam par sit, birepleta apparet Denique manus suum colorem retinebit, & constitutionem, solum tractu temporis refrigerari aliquantulum incipiet, nihil vero attrahitur in eam.

Postquam per aliquod spatium permanfit ista ligatura, de repente paululum soluitur in mediocrem, quali ut dixi in sanguinis missione vtuntur: & obseruandum.

G

Manum